

МЕХАНІЗМ забезпечення інноваційного розвитку

Передмова

У справах розвитку суспільства і економіки навряд чи варто покладатися на державу, оскільки у неї вкрай обмежений бюджет і існує безліч пріоритетів, починаючи від фінансування АТО, і закінчуючи привласненням коштів чиновниками, наприклад, через тендери (чи навпаки).

Покладатися на кошти міжнародної допомоги, як це роблять ті, хто сьогодні опікується питаннями просування реформ, теж недоцільно, оскільки ці кошти також є "авансовими". Досвід свідчить, що конкуренція навколо отримання грантових коштів не набагато більш здорова, аніж за отримання коштів з бюджету, відповідальність за відсутність результату практично відсутня. Без перебільшення можна сказати, що до сих пір ці кошти проїдалися без отримання потрібного результату.

"Бюджетний" принцип фінансування реформ взагалі є вкрай неефективним і безвідповідальним.

Ми пропонуємо інший підхід до фінансування просування реформ (вірніше не стільки реформування скільки нормалізації ситуації), який набагато тісніше пов'язаний з вирішенням нагальних проблем і досягненням конкретних результатів. Цей підхід дозволяє знаходити ресурс для проведення реформ "зсередини", залучити кращі інтелектуальні сили до вирішення питань національного розвитку і гарантувати авторам отримання безпосередньої економічної вигоди від запровадження ефективних рішень.

Також наш механізм прив'язує процес реформування до наявних проблем (а не до надуманих завдань та концепцій, як це здебільшого було до сих пір) і передбачає відповідальність авторів за ефективність їхніх пропозицій.

Резерв "вартості" інноваційних рішень можна оцінити, виходячи з "розмірів" національної економіки – і тих, які існували до 1990 року, і тих, які сьогодні надаються на основі оцінки національних ресурсів з урахуванням загальносвітового технологічного прогресу.

1. Відповідальність за суспільні та корпоративні рішення (реформи)

На даному етапі в українському суспільстві як на рівні держави, так і на корпоративному рівні (підприємства та організації) приймається багато рішень, які ведуть до втрат позицій та економічних збитків. Натомість механізму відстеження та попередження реалізації хибних рішень не існує.

І іншого боку, ті, хто знаходить рішення, які ведуть до економічного зростання, позбавлені можливості отримати адекватні зиски.

Для розв'язання цієї проблеми пропонується наступна схема:

За кожним рішенням завжди стоїть авторський колектив – одна або декілька осіб, які формують "тіло" рішення. Прийняття рішення завжди має наслідки – або позитивні, або негативні (у тому числі й "нульові"). Наслідки прийняття того чи іншого рішення можуть бути оцінені на основі грошового потоку, які ці рішення

генерують для тих, чи інших суб'єктів господарювання. Відповідно до дохідного методу оцінки такі рішення мають вартість, яка дорівнює обсягу отриманого грошового потоку, поділеного на середню банківську ставку (за депозитами).

Механізмом отримання зиску з запропонованих рішень (у тому разі, коли вони дають позитивні результати), зокрема, може бути така схема:

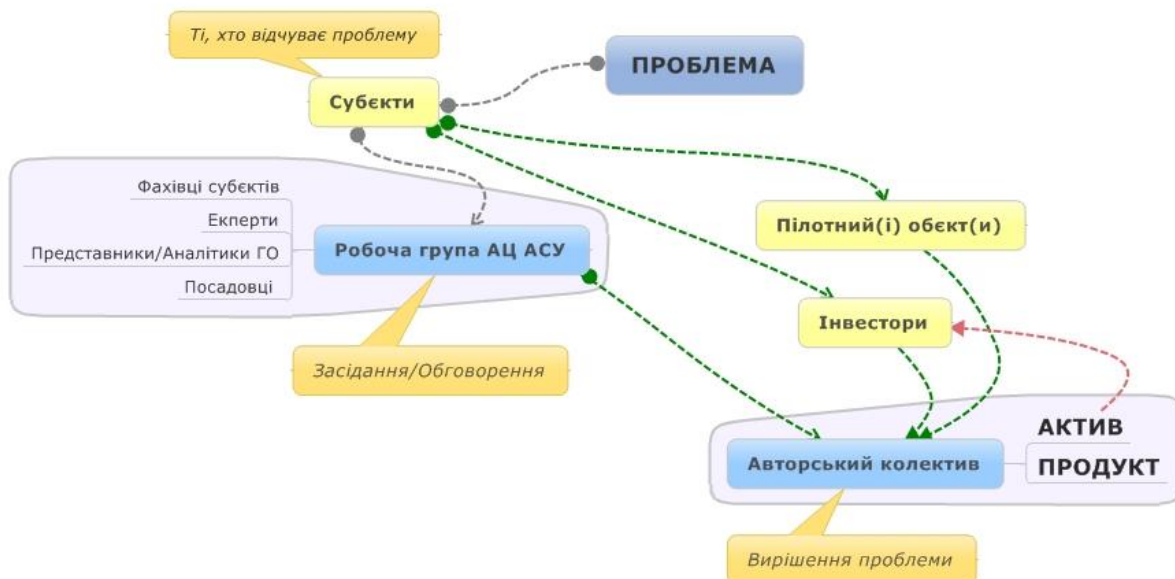
Рішення авторського колективу як об'єкт права інтелектуальної власності відноситься на баланс суб'єкта господарювання як нематеріальний актив. Суб'єктом господарювання при цьому може бути орган державної влади, профільна громадська організація або фізична особа будь-якої організаційної форми, яка отримує грошовий потік за рахунок прийнятого рішення.

Дана схема носить досить революційний характер і може наштовхуватися на стереотипи і бар'єр сприйняття з боку різних фахівців та верств населення. Однак в площині нинішніх суспільних і економічних стереотипів вирішення нагальних проблем і покращання поточної ситуації, яка стрімко погіршується не існує

2. Механізм інноваційного розвитку на галузевому рівні

На даному етапі у випадку виникнення проблем галузевого рівня, підприємства чекають їх вирішення від уряду та профільного міністерства. Такі очікування зазвичай виявляються марними, оскільки окрім того, що посадовці, прийшовши до влади опікуються в основному вирішенням власних проблем, ні сама структура органів влади, ні кваліфікація тих, хто займає посади не дозволяє ефективно працювати над вирішенням проблем.

Єдиною неконфліктною альтернативою на такому тлі є посилення процесів самоорганізації в межах галузі. Механізмом такої самоорганізації, який може забезпечити розвиток, зокрема, може бути наступна схема:

Суб'єкти господарювання повідомляють - через профільні громадські організації або пресу – про проблему, яка стоїть на заваді ефективному господарюванню та розвитку підприємств або галузі. На дослідження ситуації при Аналітичному центрі Аграрного союзу України (у відповідності до Положення про АЦ АСУ <http://www.aau.org.ua/analitichnij-centr/polozenna-pro-analitichnij-centr-asu>) утворюється профільна Робоча група, до якої входять керівники та провідні фахівців підприємств галузі (та інших дотичних галузей), експерти, які мають досвід та напрацювання в галузі вирішення проблеми, керівники та аналітики профільних громадських організацій, посадовців профільних органів державної влади та місцевого самоврядування. Діяльність робочої групи відбувається в форматах засідань, на яких проводиться обговорення піднятої проблеми і шляхів її вирішення.

Для безпосереднього вирішення проблем (перевага надається вирішенню проблем в рамках чинного законодавчо-нормативного поля України) створюються авторські колективи, до яких входять фахівці, які виявили бажання і мають здатність знайти вирішення відповідної проблеми і оформити його в документованому вигляді у відповідності до сучасних стандартів документування технологічних процесів та управлінських рішень. Авторські колективи завжди працюють в рамках пілотних проектів, прив'язаних до конкретних підприємств та об'єктів, керівники та фахівці яких входять до робочої групи АЦ АСУ. Діяльність авторського колективу підтримується інвесторами – профільними суб'єктами господарювання, які зацікавлені у вирішенні проблеми, робота ведеться в форматі створення об'єкта права інтелектуальної власності на замовлення. Члени авторського колективу обирають свого координатора і укладають між собою договір про створення об'єкта права інтелектуальної власності і розподіл винагороди.

В результаті діяльності авторського колективу створюється об'єкт права інтелектуальної власності, який може виступати як активом суб'єктів господарювання, які брали участь у його створенні, так стандартизованим продуктом, спрямованим на вирішення проблеми, який виставляється на продаж і який у разі його придбання також стає активом суб'єктів господарювання. Гроші як від експлуатації активу (у формі роялті), так і від його продажу ділять між собою інвестор та члени авторського колективу.

Для запобігання порушенням права власності в АЦ АСУ ведеться реєстр авторів новацій.

3. Механізм інноваційного розвитку на національному рівні (стратегія реформ)

Громадські активісти, у тому числі експерти, ідентифікують проблему, яку потрібно вирішити на національному рівні для того, щоб забезпечити реалізацію візії нової країни та досягнення стратегічних цілей.

При Аналітичному центрі АСУ створюється Робоча група з стратегії реформ. Логіка утворення такої групи полягає у тому, що розв'язання галузевих проблем зазвичай натикається на невирішеність загальних стратегічних проблем на національному рівні.

До Робочої групи з стратегії реформ входять відомі експерти, керівники та аналітики громадських організацій, посадовці органів виконавчої влади. Робоча група здійснює свою діяльність в форматі обговорень (у тому числі віртуальних) актуальних питань та засідань. За результатами обговорень актуальних питань утворюються авторські колективи, які займаються їх вирішенням.

Основною відмінністю запропонованого механізму є по-перше, відповідальність авторських колективів (описана вище в п.1 даної нотатки), по-друге, збалансований економічний розвиток суспільства "з середини", а не за умов безвідповідальності авторів за прийняті рішення (реформи) та не за рахунок бюджетних коштів, як це має місце нині.

Для забезпечення інноваційного розвитку на національному рівні залучаються інвестори, які мають безпосередній зиск від реалізації опрацьованих рішень.

В результаті діяльності авторських колективів з'являються належним чином оформлені об'єкти права інтелектуальної власності, які можуть бути активом як суб'єктів господарювання, так і громадських організацій і органів влади. Інвестори і члени авторського колективу беруть участь в фінансових наслідках запровадження своїх рішень в форматі роялті, яке виникає від експлуатації відповідного активу.

